

NATURA 2000

OAMENII ȘI NATURA

NUMĂRUL II

2009

DE REȚINUT:

- **Natura 2000** – o rețea de arii naturale protejate la nivel European.
- Nu îngrădește modul de viață al localnicilor, tradițiile și obiceiurile lor.
- Creează soluții pentru o dezvoltare durabilă.
- Aduce noi oportunități de finanțare europeană.
- Încurajează un comportament civilizat și responsabil față de mediu.

DIN

SUMAR:

Despre

Natura 2000 1

Este adevărat

că.... 1

Natura 2000

în Suedia 2

Agricultura și

Natura 2000 2

SCI Igniș 3

Tritonul carpatic 3

Harta sitului 4

>> Saschiz - Foto: Bob Gibbons-ADEPT

>> Saschiz - Foto: Bob Gibbons-ADEPT

>> Văcri - Foto: Bob Gibbons-ADEPT

Natura 2000 și spațiul rural

În ultimul timp se vorbește din ce în ce mai mult despre spațiul rural. Se știe că spațiul rural are mai multe funcții importante dintre care menționăm funcția economică, ecologică, socială și culturală. Dintre acestea, funcția economică este considerată ca fiind una de bază pentru aceste zone, și agricultura, principala axă a activităților economice de aici. Un mediu economic bine dezvoltat va determina efecte benefice pentru veniturile populației, o rată a șomajului mai mică, condiții de trai mai bune și o stabilitate mai mare a populației din aceste zone. Rețeaua Natura 2000 reprezintă o oportunitate pentru un spațiu rural viabil, dar și pentru un mediu sănător. În momentul de față Natura 2000 este privită cu suspiciune deoarece este o experiență nouă pentru România. Țările europene care au trecut prin această etapă au întâmpinat mari probleme la intersectarea măsurilor de agro-mediu, ca parte a reformei Politicii Agrare Comunitare (PAC), cu protecția biodiversității prin rețeaua Natura 2000. Pentru a putea ajunge la un echilibru între măsurile de agro-mediu și păstrarea biodiversității, s-au stabilit unele condiții de plată acordate prin subvenții finanțate de bugetul comunitar. De exemplu, subvenția pentru grâu cultivat este plătită agricultorului, doar dacă pe lângă terenul cultivat, a fost păstrată o fâșie de pământ cu vegetație sălbatică. Alte subvenții se pot da doar dacă se păstrează pe lângă terenul agricol, câteva tușuri, sau fânețe necesite, sau orice altă formă de vegetație sălbatică. Agricultorii care respectă aceste reguli vor primi o nouă formulă de calcul a subvențiilor, în beneficiul lor financiar, dar și al mediului. **Exemplele de bună practică în agricultură vor deveni regulă obligatorie pe viitor, iar agricultorii care vor dori să primească subvenții, vor trebui să respecte aceste norme legate de protecția biodiversității**

și a mediului, de tratamentul corect al animalelor, de igienă și de siguranța muncii.

Fermele agricole vor trebui să coexiste cu rețeaua Natura 2000, și implicit cu speciile de animale protejate (urși, lupi, etc.). În unele cazuri, aceste specii protejate pot cauza multe pagube materiale proprietarilor de terenuri sau fermierilor. Pentru a compensa aceste situații, subvenția se suplimentează sau se vor da subvenții speciale pentru a acoperi valoarea pagubelor produse.

În mod ideal, fiecare sit Natura 2000 ar trebui să aibă un plan de acțiune sau plan de management care să permită agricultorilor din zonă să înțeleagă beneficiile prezenței acestui sit și mai ales care sunt măsurile luate pentru ai ajuta. Aceste strategii sunt importante mai ales pentru zonele cu o puternică activitate agricolă și cu o producție intensivă. O altă categorie specială de interes este formată de spațiul rural cu o densitate scăzută de agricultori, cu tendințe de depopulare, cu un impact scăzut asupra mediului și cu o mare bogăție de viață sălbatică. Aceste norme trebuie adaptate și reglementate prin lege de fiecare stat european în parte. Cele mai bune practici agricole, aplicate cu rigurozitate, pot menține biodiversitatea locală, iar asta înseamnă mai puține măsuri de agromediu pentru viitor. Multe state comunitare noi au bogății naturale foarte importante, dar nu au o administrare eficientă a acestora. Există și situații în care statele membre dispun de resurse financiare pentru a proteja mediul, dar capitalul lor natural este foarte scăzut. Uniunea Europeană încearcă să găsească soluții pentru a lucra în cooperare, fiecare stat venind cu o contribuție după posibilități sau experiență.

(Publicații Comunitatea Europeană).

Exemple din alte țări

Natura 2000 în Grecia: conflictul dintre oameni și carnivore mari

Temându-se pentru animalele din proprietate (vacii, oi, porci, etc.), mulți dintre țărani din Grecia nu tolerează prezența lupilor sau a urșilor în regiunea lor și împușcă ocazional aceste animale în mod ilegal. Aceasta este singura amenințare pentru cele două specii și cauzează anual dispariția a 25% din populația de lupi din zonă. Un proiect finanțat de U.E. a încercat să rezolve esența problemei analizând incidentele din trecut, petrecute în câteva situri Natura 2000. În cadrul acestui proiect s-au organizat întâlniri cu proprietarii pentru a discuta direct toate aspectele conflictuale. Pe baza acestor întâlniri și a altor acțiuni s-a pus baza unui intens proces de lobby la nivel guvernamental, care a îmbunătățit schemele de compensații la nivel național, pentru pierderile provocate de speciile protejate în defavoarea efectivului de animale domestice.

Concluzia generală a acestor discuții și întâlniri a fost că soluția este să se prevină în primul rând incidentele și pierderile. Drept urmare fermieri au aplicat mai multe măsuri: amplasarea de **garduri electrice** în jurul grajdurilor și stânelor, plantarea de **arbuști sălbatici** fructiferi, ca sursă suplimentară de hrană, **câini autohtoni** pentru pază. Toate aceste măsuri s-au dovedit eficiente și foarte bine primite de fermieri. Ca rezultat, Ministerul Agriculturii a decis includerea acestor trei măsuri în planul de dezvoltare rurală pentru Grecia (2000-2006), iar fermierii au primit suport financiar pentru a implementa aceste măsuri pe terenurile lor. În concluzie, în zona proiectului a fost semnalată o scădere relevantă a numărului de lupi și urși uciși și bineînțeles o reducere a pagubelor provocate de aceste specii.

Natura 2000 în Austria: Programul pentru vizitatori - Peisajul sălbatic de-alungul râului Lech, Tirol

O varietate de activități atractive și interesante pentru mai multe grupuri țintă, toate concentrate pe natură, poate face o regiune să fie cu adevărat unică, să devină o veritabilă atracție pentru turiști. Valea Lech din Tirol este un sit Natura 2000 de 41,4 km². Râul, care până acum a menținut aspectul natural autentic al zonei, domină peisajul văii ce abundă în zone umede, păduri și habitate de mare interes ecologic. Diversitatea de specii este uimitoare. Pentru a le oferi vizitatorilor și comunităților locale ocazia de a trăi experiențe variate în acest peisaj de poveste, un proiect LIFE oferă o gamă largă de activități legate de natură. Una dintre cele mai importante tipuri de activități este seria de excursii pe următoarele teme: „Papucul Doamnei – adevărata poveste” și „Vidra -Rapid și inteligentă”. Excursiile sunt completate de seri de lectură și discuții relevante. Broșurile și

materialele informative despre aspectele peisagistice ale zonei, care includ și alte detalii de interes, de exemplu despre traseele de mers pe jos (hiking), încurajează vizitatorii să exploreze individual zona, fără a rata vreuna din frumusețile prezente în drumul lor. Au fost amenajate platforme speciale de observare pentru floră și faună și trasee de aventură, pentru a încuraja un sentiment pozitiv față de ecoturism. Pentru a atrage mai multe categorii de public, au fost gândite și programe pentru copii și pentru școli. Marea cantitate de informații oferită vizitatorilor și membrilor comunităților le-a permis acestora să înțeleagă această experiență și să aprecieze natura. Concentrarea pe educație este foarte importantă pentru bogățiile naturale, care nu sunt sesizate și apreciate de un turist neinformant.

(www.natura2000.hr)

>> Huhurezumare • Foto: Luca Dehelean

Huhurez mare *Strix uralensis*

Este o specie de bufniță de talie medie, la noi fiind cel mai mare reprezentant, după buhă (*Bubo bubo*). Caracterile de penaj la păsările adulte sunt asemănătoare cu cele ale păsărilor tinere și nici între sexe nu se poate observa o diferență. Femelele sunt cu puțin mai mari decât masculii. Caracteristic speciei este capul mare rotunjit și coada foarte lungă în comparație cu celelalte specii de bufnițe. Aripile sunt late și rotunjite iar zborul este puternic, drept și nu ondulat. Coloritul general este gri-marooniu cu nuanțe ocru-gălbui, în general deschis. Masculul are un glas caracteristic adânc, un huhuit format din șapte silabe care în nopțile liniștite se poate auzi de la 2 km. Lungimea corpului este de 50 - 62 cm iar anvergura aripilor de 103 - 125 cm. Greutatea corporală este 500-730 g la mascul și 720-1.300 g la femelă. Pentru cuibărit preferă pădurile de foioase, cu precădere cele de fag, fiind însă întâlnit și în cele de amestec; unele păsări cuibăresc în păduri pure de conifere și chiar în cele de stejar cu carpen. Este o specie care apără cu nădejde puii din cuib fiind în această perioadă foarte agresivă, atacând orice intrus, inclusiv omul. Este o specie relativ comună în făgetele din estul și sudul Transilvaniei. Populația din țară este apreciată la 12.000-20.000 perechi, iar în SPA-ul Podișul Hârtibaciului cuibăresc între 120-150 perechi. Se hrănește cu mamifere de talie mică (șoareci, chițcani), păsări cântătoare, alte specii de bufnițe, ierunci, porumbei, gaițe etc. Ocazional prinde și broaște și insecte mai mari.

Principalele amenințări pentru huhurezul mare sunt extragerea copacilor bătrâni sau rupți din păduri, diminuându-se posibilitățile de cuibărit, și împușcarea păsărilor doar pe baza unor superstiții depășite și nefondate.

Interviu

1. Ce știți despre rețeaua Natura ?
2. Care este părerea dvs. despre rețeaua *Natura 2000*?
3. Ce vă îngrijorează în legătură cu rețeaua *Natura 2000*?
4. În ce măsură vă preocupă rețeaua *Natura 2000*?

Ioan Grunca,
din Fofeldea, Județul Sibiu,
pensionar-președintele
Asociației cultural-edilitară
"August Treboniu Laurian"

1. La noi și în zonele învecinate s-a dezvoltat un sit Natura 2000, adică Podișul Hârtibaciului, cu extensiile Podișul Târnavelor și țara Oltului. 2000?

2. Natura 2000 este un lucru bun pentru stabilizarea și refacerea în mod natural a mediului – pământ, apă, aer, animale.

3. Mă deranjează, că omul de rând, omul simplu, țărănul nu știe, nu i s-a explicat nimic pe înțelesul lui și pentru interesul lui. Explicațiile au fost făcute numai științific.

4. În mod direct, natura face parte din viața mea de zi cu zi. În cadrul asociației noastre, tot timpul discutăm cum putem proteja natura și mediul înconjurător.

Sebastian Dotcoș,
primar Marpod

1. Rețeaua Natura 2000 se ocupă de protecția mediului, de zone protejate..

2. Nu este rea, ideea este chiar bună. Este o idee de protecție a mediului - dar protecția să nu intervină în dezvoltarea structurii de bază (apă, canal și drumuri), pentru că aici omul este mai important decât pasările

3. Dacă aud de Natura 2000, aud de interdicții, privind dezvoltarea infrastructurii. Personal n-am avut probleme – am auzit numai de alții care au avut probleme.

4. N-am treabă cu asta, nu mă preocupă deloc.

**Mihaela și
Manfred Mehrer,**
Marpod, Județul Sibiu

1. Natura2000 este o rețea europeană de arii de protecție ecologică, în sensul că, în locurile respective se găsesc specii rari de animale și plante. Protecția acestora necesită păstrarea agriculturii tradiționale în aceste zone. Locuitorii vor fi sprijiniți prin fonduri europene, în anumite cazuri despăgubiri, și scutirea impozitelor de teren.

2. Este un lucru foarte bun. Cetățeanul trebuie informat despre ce valoare naturală îl înconjoară. Dă dovada faptului că avem privilegiul de a trăi într-un mediu deosebit de sănătos și curat

3. Suntem îngrijorați de faptul că majoritatea sătenilor nu prea știu nimic despre rețeaua Natura2000.

4. Într-un fel ne preocupă în fiecare zi, deoarece natura minunată a fost un motiv principal pentru noi, de a ne muta la țară.

Activități planificate

în perioada **Séptembrie – Decembrie 2009** în cadrul proiectului **BBI**

Matra „NATURA 2000 în România: o abordare pe două planuri pentru implicarea factorilor interesați în implementare la nivel național și regional”:

12-15 octombrie 2009 întâlnire de lucru pe tema **“Includerea recomandărilor de management Natura 2000 într-un plan integrat”.**

14-17 octombrie 2009 Training pentru Administratorii de arii protejate pe tema **Administrarea siturilor Natura 2000 diferențe și asemănări cu arie naturală protejată de interes național.** Vor participa custozii și administratorii de arii protejate din România. Trainingul va fi organizat prin intermediul PROPARK-Fundația pentru Arii Protejate.

28 octombrie 2009 Întâlnirea Grupului de lucru Interministerial Natura 2000. Vor participa diferiți reprezentanți ai ministerelor interesate: Ministerul Mediului, al Agriculturii, al Dezvoltării Regionale, etc. Analiza planurilor și proiectelor existente pentru proiectele din județele Sibiu, Brașov, Târgu-Mureș și Maramureș. Identificarea principalelor acțiuni și proiecte care au legătura cu Natura 2000. Realizarea unor recomandări pentru o dezvoltare durabilă în interiorul siturilor incluse în proiect.

Colectarea de informații și printarea ultimelor două buletine informative (nr. 3, 4).

Realizarea ghidului **“Investiții în armonie cu natura”**, ghid care va prezenta pașii de urmat pentru o investiție într-un sit Natura 2000: obținere de avize și acte obligatorii pentru programe, planuri și proiecte în arii naturale protejate și instituții responsabile. De asemenea va cuprinde și o scurtă descriere SEA/EIA, și evaluare adecvată (recomandări minime pentru un studiu de impact în arii protejate).

Proiecte viitoare în zonă

Propunerea de proiect **„Pentru Natură și Comunități Locale - Bazele unui management integrat Natura 2000 în zona Hârtibaciu - Târnava Mare- Olt”**, care va fi trimisă spre finanțare către POS Mediu. Propunerea este aproape finalizată și va fi trimisă spre aprobare în decursul lunii Octombrie.

Scopul proiectului:

Până în 2020, menținerea stării de conservare favorabilă a speciilor și habitatelor de interes comunitar și național va fi asigurată prin managementul participativ al SPA și SCI-urilor, asigurându-se în același timp cadrul necesar pentru o utilizare durabilă a resurselor naturale ca

bază de dezvoltare pentru comunitățile locale.

Prin acest proiect se urmărește realizarea cadrului necesar pentru un management corespunzător al terenurilor și activităților din SPA și SCI-uri în vederea conservării speciilor și habitatelor de interes comunitar și național, precum și pentru asigurarea con-

dițiilor minime necesare finanțării din fonduri europene atât ca plăți compensatorii cât și planurile și proiectele de dezvoltare durabilă a comunităților locale.

Proiectul va fi implementat în perioada Aprilie 2010 – Martie 2014, aria proiectului fiind zona SPA Podișul Hârtibaciului și SCI Sighișoara Târnava Mare.

Despre proiect...

Proiectul **“NATURA 2000 în România: o abordare pe două planuri pentru implicarea factorilor interesați în implementare la nivel național și regional”**, lucrează pe două zone model în regiunile Maramureș Igniș și Podișul Hârtibaciului.
www.natura2000.ro

for a living planet®

Finațator: Ministerul Agriculturii, Naturii și al Calității Hranei din Olanda

Beneficiar: Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile

Parteneri: Societatea Regală Olandeză pentru Conservarea Naturii- Royal Dutch Society for Nature Conservation (KNNV) și WWF Programul Dunăre-Carpați (WWF-DCP)